

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 1. De potestate ordinis Sacerdotalis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

PRIMA PARS. DE PERSONIS FORI POENITENTIALIS EX QUIBVS PENDET SACRAMENTI POENITENTIAE VSVS.

As personas iam attingimus esse tum Confessarium, tum peccatorem poenitentem: in quorum utroque ad istiusmodi vsu legitimum, quædam ante eum, quædam in eo, & quædam post eum requiruntur, de quibus sigillatim dicturi, partem hanc distinguemus quatuor libris, in quorum primo agetur de dispositione, quam talis vsus prærequirit in Confessario. In 2. vero de prudentia, cum qua idem Confessarius debet in executione sui ministerij procedere. In 3. porò de secreto, quod post perfectum poenitentia sacramentum seruari tenetur: in 4. demum, de requisitis in poenitente, præter ea, quæ commodius in sequenti parte proponuntur, cum de actionibus ipsius dicetur.

PRIMÆ PARTIS LIBER PRIMVS.

De dispositione, quam legitimus Sacramenti poenitentia vsus prærequirit in Confessario.

Constitit hæc dispositio in ijs, quæ concurrere oportet in Confessario, vt censeatur iudex idoneus pro foro poenitentiali. Ea verò sunt,

1. Potestas ordinis.
 2. Potestas iurisdictionis: quæ vel est in externo causarum, vel in interno conscientia foro: & hæc vsus, vel ordinaria, vel extraordinaria seu delegata.
 3. Potestas executionis, quæ est iurisdictionis in foro poenitentiali, nec per censuram Ecclesiasticam, nec per casuum reservationem impedita.
 4. Scientia, quæ ex parte intellectus: &
 5. Bonitas, quæ ex parte voluntatis: in Confessario debet comes esse potestatis.
 6. Approbatio, quæ in Confessario ad scientiam & bonitatem, vt plurimum accedere oportet.
- Atque de his quantum Deus dederit ad institutum nostrum accommodatè dicturi, librum hunc sexdecim capitibus (aliquo additis per modum appendicis) distinguemus: quorum.
1. Erit de potestate ordinis sacerdotalis.
 2. De potestate iurisdictionis vniuersæ.
 3. De iurisdictione in externo, siue causarum foro.
 4. De iurisdictione in interno, seu poenitentiali foro.
 5. De eadem ordinaria.
 6. De extraordinaria seu delegata.
 7. De modis, quibus iurisdictione delegata obtinetur.
 8. De dubijs, quæ mouentur circa iurisdictionem in foro interno.
 9. De potestate executionis.
 10. De eadem impedita per censuram Ecclesiasticam.
 11. De eadem item impedita per reservationem casuum.
 12. De scientia in Confessario requisita.
 13. De quantitate & qualitate eiusdem scientiæ.
 14. De bonitate Confessarij.
 15. De approbatione eiusdem.
 16. De eo, quo debet Confessarius approbari.
- Cui per modum appendicis addetur tractatus de excommunicatione lata in Clericis vel Monachi percussorem.

CAPVT PRIMVM.
De potestate ordinis sacerdotalis.
SVMMARIVM.

1. Necessitas potestatis ordinis sacerdotalis in confessario.
2. Potestas duplex ordinis sacerdotalis.
3. Quid rei sit potestas, de qua hic agitur, & vnde appellentur nomine clauium.
4. Quomodo intelligendum sit remitti à sacerdotibus peccata, de quæ triplici potestate peccata remittendi.
5. Quod confessio facta non Sacerdoti, sacramentalis non sit.
6. Quod neque ea sit posita in præcepto.
7. Quando licita sit, & in consilio confessio facta non Sacerdoti.
8. Quando nec licita sit, nec in consilio.
9. Quod confessio facta non Sacerdoti sit iteranda.

Plura quidem adferri possunt ad ostendendum necessariam esse in Confessario potestatem sacerdotalis ordinis, (Illa habet Suarez tomo 4. disput. 24. sect. 1. sed ad nostrum institutum sufficit vna Concil. Tridentin. aperta definitio. sess. 14. cap. 6. & can. 10. qua statuit solos Sacerdotes esse absolutionis sacramentalis ministros; neque ad alios extendi debere verba Domini Matthæi 18. Quicumque alligaueritis super terram erunt ligata & in cælo, & quæcumque solueritis super terram, erunt soluta & in cælo.) Et Ioan. 20. Quorum remiseritis peccata remittuntur eis: & quorum retinueritis retenta sunt.] Vnde intelligitur, quod idem Suarez docet in eadem sect. 1. n. 7. & sequentibus. (patetque ex receptissimo Ecclesiæ vsu) neque ex dispensatione, neque ob necessitatem, poenitentia sacramentum à non Sacerdote posse administrari.

Quid & quod duplex sit potestas ordinis sacerdotalis.

SECTIO I.

Vt autem intelligatur quænam sit potestas ordinis sacerdotalis, obseruandum est, quod vt duplex distinguitur corpus Christi: vnum naturale, quod est verum illud ex beatissima Virgine natum, inuisibiliter in Sacramento altaris, & visibiliter in cælo existens: alterum ciuile seu mysticum, quod est Ecclesia, ceterusque fidelium: ita etiam duplicem distingui potestatem ordinis sacerdotalis (quam diuisionem pluribus persequitur à Turrecremata lib. 1. de Ecclesiâ c. 93. 94. & 95.) vnam in corpus Christi verum: ad ipsum scilicet conficiendum in sacro anctæ Eucharistiæ consecratione, & offerendum sacrificandumque: alteram in corpus Christi mysticum; nimirum ad Sacramenta fidelibus administranda in peccatorum remissionem, & diuinæ gratiæ adeptionem. Illam Christus discipulis suis contulit Lucæ 22. dicens: Hoc facite in meam commemorationem.] Hæc verò verbis illis, quæ ex Concilio Trident. ante habita sunt, num. 1. non ad alios, quam ad Sacerdotes extendendam esse.

Atque priorem Sacerdotes accipiunt in sua ordinatione, cum Episcopus eis tradens calicem cum vino aquâ mixto, superpositaque cum pane patena dicit: Accipite potestatem sacrificandi pro viujs & mortuis.

Posteriorem verò, cum interpositis quibusdam: idem Episcopus ponens manus super capita eorum, inquit: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata remittuntur eis, &c.] hæcque est, de qua in præsentiarum agitur.

Relictis autem cæteris (de quibus videri possunt Sotus in 4. distinct. 20. question. 1. artic. 1. & Suarez tomo 4. disput. 16.) Theologorum, Scholasticorum discussioni: ad institutum nostrum sufficere de ea notasse paucis, nihil aliud esse in re

quam sacerdotalem characterem (prout in eadem disput. sect. 3. Suar. notat) quo nomine significatur spiritalis quædam & indecibilis qualitas impressa auctoritate Sacerdotis in sua ordinatione; quæ sit quidem vna in se, sed per diuersos respectus ad diuersa officia, dicatur plures potestates; nempe vna conficiendi Eucharistiam, seu transubstantiandi panem in corpus Christi verum, & vinum in sanguinem; & alteram administrandi Sacramentum; quæ est huius loci propria; non quidem simpliciter, sed quæ eius instituta ad remittendum peccata per administrationem Sacramenti penitentia.

Ratio nominis clauium, quo significatur huius spectans potestas ordinis.

SECTIO II.

Sicutem accepta, metaphorice significatur nomine clauium (de qua re pluribus Sotus loco citato, & Suarez in sect. 4.) quia sicut per clauem tollitur obstaculum introitus in domum, id est, reuertitur ianua, vt in domum pateat ingressus; sic per talem potestatem auferitur ab homine peccatum, quod excludit ipsum ab ingressu regni caelorum. Ideo verò plurali numero idem nomen communiter vsurpatur, quod talis potestas duas in se includat; vnam informandi se de statu penitentis, examinandiue ipsum de suis peccatis; habentem Confessarius eam potestatem in suum penitentem, vt possit ipsum obligare ad manifestandum sua peccata, tanquam iudex reum; quæ potestas dicitur clauis scientia. Alteram verò ferendi in ipsum sententiam, absoluen- do à peccatis, vel retinendo peccata; per negationem scilicet absolutionis, si se exhibeat illa indignum, aut per impositionem penitentia, ad quæ acceptam implendam manet obligatus. Hæcque dicitur clauis potestatis. Quæ cum ita sint, tales clauis apte comparantur cum ciuili potestate iudicis, quæ potest & examinare reum, & sententiam in eum proferre. De illis in extratrag. Ioan. 22. Quia quorundam. De verb. signif. Quod autem, mentio est expressa, cum approbatione definitionis vsu trita. Clauis est specialis potestas ligandi atque soluendi, quæ Ecclesiasticus iudex dignos recipere, & indignos excludere debet à regno.

Nu. 4. Jam quod dictum est per illas à Sacerdotibus peccata remitti, sic accipi debet, vt non negetur remissionem peccatorum esse à solo Deo, tanquam à causa omnino principali & independente, ipso dicente Iaiæ 43. Ego ipse sum qui deleo iniquitates tuas propter me.] Item esse à Christo, tanquam à causa meritoria ex definitione Cont. Trid. sess. 6. cap. 7. de qua re Bellarm. lib. 1. de iustificacione cap. 2. in tomo 3. controuersiarum.] Sed tantum tribuimus Sacerdotibus ministerialem potestatem, quæ ad ipsam peccatorum remissionem concurrant; non quidem ad instar maius cum anima ad scribendum concurrentis, vt instrumentum constitutum; sed vt instrumentum externum per applicationem Sacramenti ad peccatorem; nimirum ad instar calami concurrentis ad scriptionem, per applicationem atramenti ad papirum. Itaque, vt bene notatur est à Soto in 4. distinct. 20. questio. 1. articulo conclusio. 1. triplex distinguitur potestas remittendi peccata: vna primæua ac natua, quæ propria est Dei, cui soli naturaliter conuenit posse peccata dimittere, iuxta illud antè ex Iaiæ citatum, & illud Lucæ 5. Quis potest peccata dimittere, nisi solus Deus?] Quod & ratio confirmat: quia vt peccata de se, sunt Dei officia, iuxta illud Psalm. 50. Tibi soli peccaui.] sic de se, Dei est illa remittere.

Alteræ est, quæ dicitur potestas excellentiæ propria Christi hominis; peccata (pro quibus abundantissimè satisfecit) remittentis cum voluerit, iuxta illud Luc. 5. Vt sciat, quia filius hominis potestatem habet in terra dimittendi peccata, ait Paralytico, Tibi dico surge, &c.] Tertiæ est quæ dicitur potestas ministerialis propria Sacerdotum, tanquam ministrorum Christi, qui postquam factus homo genus humanum redemit, eidem voluit consulere per homines à se constitutos iudices, suaque auctoritate munitos, ad quos peccatorum nostrorum causas referremus, & ipsi nos iudicarent absoluen- do, vel ligando; per ipsorumque iudicium emendaremur. De quibus plura dicere non attinet ad nostrum institutum: sed potius pro præxi quædam notare, quæ inferuntur ex proposita necessitate potestatis ordinis in Confessario.

De confessione facta non Sacerdoti.

SECTIO III.

Infertur ergo 1. ex defectu idonei Confessarii non censeri sacramentalem confessionem eam, quæ fit non sacerdoti, etiam si alijs sacris ordinibus is initiatus sit: multo que minus factam simplici clerico, aut laico, vel femine, quantumuis esset Abbatissa, cui sua monialis constituitur: ex cap. Neua, de penitentia & remissio. quia, qualemque dignitate polleant tales personæ, caræ et clauibus à Christo in Ecclesia relictis, ad aperiendum aditum in caelum per remissionem peccatorum. Quam rationem in memorato c. Summus Pontifex attingit inquitens: Licet Beatissima virgo Maria dignior & excellentior fuerit cunctis Apostolis; non tamen illi, sed istis Dominus clauis regni caelorum commisit:] Quod verò confessionis factæ non Sacerdoti apud veteres vsutum aliquem fuisse inueniatur, non est, quod talis confessio tanquam sacramentalis vsurparetur ad consequendam gratiam quæ per sacramentum confertur; sed tantum vt penitens testatur faceret, se paratum esse confiteri sacramentaliter, si præsentem haberet Confessorem. Videri potest Sotus in 4. distinct. 8. questio. 4. articulo conclusio. 3. Infertur 2. totum illud quod habetur in principio cap. 1. de penitentia, dist. 6. si deest Sacerdos, constituitur proximo.] Tum aliud quoduis eiusmodi, quo videatur iniungi confessio faciendæ non Sacerdoti, mimimè continere præceptum, etiam si ad articulum mortis referatur: sed tantummodo consilium, prout ad principium eiusdem cap. 1. numero 7. Nam, docet. quia non inuenitur datum præceptum, siue diuinum, siue humanum de alia confessione, quam de sacramentali. Ideoque datum esse, asserendum non est argumento cap. Legatur 24. questio. 2. Sicque omnes sentire Nauar. ipse annotat in Enchir. cap. 2. n. 4.

Nu. 6. Dubium autem est quod mouent Franciscus à Victoria De sacram. num. 143. & Sotus loco citato, si præceptum non sit, an saltem sit licitum ac salutare consilium, confiteri non Sacerdoti. Explicatur verò tribus propositionibus. Prima est, nec licitum, nec salutare consilium esse, non Sacerdoti confiteri eo animo, vt det absolutionem à peccatis; quia ob magnam irreuerentiam sacramenti graue sacrilegij crimen esset, vt Nauar. bene notat ad cit. princip. num. 78.

Nu. 7. Secunda est, licitum ac salutare consilium esse, existentem in articulo mortis, cui copia Confessarii deest, confiteri peccata sua fidei amico; non vt absoluat ab eo, sed vt ei propter Christum se humillet, excusetque in se pudorem vel ab illo inueniat consilio, ac disponatur ad contritionem, & satisfactionem. Deoque commendatur. Probat tum per citata verba cap. 1. de penit. dist. 6. Si deest Sacerdos, confiteatur proximo.] Tum per cap. Fures, de furtis. vbi vulnerati furis confessio facta Diacono sic commendatur, vt ratione illius statuat non esse negandum illi communionem (subintellige cum glossa) siue Eucharistia, siue sacra sepultura: Tum demum per vltimam Ecclesiæ, quæ frequentior olim fuit, quam nunc: cum videtur tantum vigere in naufragio, vt attingit à Victor. loco citato. Quod si quis obijciat id esse diffamare seipsum, quo dilicitum est: idem à Victoria bene respondet, negando diffamationem sui esse, quando propria peccata declarantur, ad auxilium contra illa obtinendum.

Nu. 8. Tertia propositio est non esse licitum nec salutare consilium confiteri non Sacerdoti; ne quidem in articulo mortis, nisi is sit persona prudens, secretique tenax, & quæ profutura sit, nec obfutura. Huius priorem partem Nauar. ad idem principium num. 79. probat: quia non magis licet detrahere sibi, quam detrahere alteri (quod summa iniquitas est. cap. Summa iniquitas 6. questio. 1.) sicut non licet magis vitam suam, quam alienam in discrimen vocare. At confiteri tali laico, qui non prodesset, aut non esset seruaturus secretum, nihil aliud esset, quam sibi detrahere. Posteriorem partem verò probat per cap. Hoc videtur 22. questio. 5. ex quo habetur eum non detrahere alteri, qui crimen illius, etiam occultum, indicat ei, qui prodesse potest, & vero simile est quod obfutura non sit. Quare nec sibi detrahentis, qui peccata sua confitebitur alteri, qui proderit, nec oberit. Ex quo eodem Nauar. in Enchir. cap. 21. num. 41. aduerte, iuxta communem Theologorum sententiam, peccatum illius qui non Sacerdoti confite-

fitur absque necessitate, cum possit confiteri Sacerdoti: aut cum necessitate quidem, sed animo accipiendi ab eo sacramentalem absolutionem, aut detegendo imprudenter mortalia peccata: perinde mortale esse, ac fuerit aliquod aliud crimen committere, ad obtinendam à Deo peccatorum suorum veniam, si quidem sciat absolutionem sacramentalem tentatam à non sacerdote, sacrilegam esse; aut si sciat graue peccatum esse diffamare seipsum, & detegit nihilominus in tali confessione peccata, de quibus non potest se diffamare sine peccato mortali: ob grandem sui læsionem inexcusabilem. Quod si tale quid faceret, bona simplicitate fide, et edens esse licitum, excusaretur per ignorantiam: præsertim cum agat id, in quo nemini nocet, nisi sibi satisfaciendo plusquam debeat suo proposito; prout bene notat idem Nauarrus ad memoratum principium num 18.

Postremo ex eadem necessitate potestatis ordinis inferitur, quod idem auctor habet in sequenti num. 83. eum, qui tempore necessitatis est confessus peccata sua mortalia non Sacerdoti, teneri denno confiteri Sacerdoti habenti sufficiente potestatem, peccateque mortaliter non confitendo eo tempore, quo tenetur ex præcepto, non minus quam si non fuisset illo modo confessus. In quo omnes conuenire, idem etiam annotat in Enchir. cap. 21. num. 41. Et ratio est in promptu, quia nondum subiecit illa sua peccata clauibus Ecclesie, iudiciove Sacerdotis, sicut sacramentalis confessio in præcepto posita requirit.

CAPVT SECVNDVM.

De potestate iurisdictionis.

SVMMARIVM.

10 In qua consistat iurisdictionis.

11 Iurisdictionis alia temporalis, alia spiritualis.

12 Spiritus quædam est in foro externo, & quædam in interno.

13 Iurisdictionis in foro externo esse potest sine potestate ordinis; non item iurisdictionis in foro interno.

14 Iurisdictionis in foro interno, in quo consistat: qualiter adhuc eadem differat à iurisdictione spirituali in foro externo.

Potes tas iurisdictionis, vt nomen ipsum indicat, est ea, qua quis præest iudicando; ideoque consistit in prælatione super aliquam multitudinem, aut etiam super aliquam certam personam, vt regatur, & vt secundum leges iustitiae ei administretur.

Potestas iurisdictionis multiplex.

SECTIO PRIOR.

Duplex autem est potestas iurisdictionis; vna temporalis, seu secularis, ad temporale bonum ordinata, qualis est ciuilibus Regum, & aliorum Principum, instituta ad reip. pacem. Altera spiritualis, qualis est Ecclesiastica in Ppva, & in alijs Ecclesiasticis gerentibus curam animarum, ad quarum salutem ea ordinatur. De qua diuisione pluribus à Turrecr. lib. 1. de Ecclesia cap. 87. & aliquot sequentibus. Spiritus adhuc duplex est: vna ad regendum populum Christianum in externo causarumque foro; altera ad curandum eundem populum in interno penitentialique foro; per illam potest quis in definiendis causis, quæ inter ipsius subditos controuertuntur, ius dicere, sententiamve ferre, etiam in inuitos; vnde coercitiuam dictam esse notat à Turrecr. in lib. 1. de Ecclesia ca. 96. concl. 1. Per hanc vero in causa Dei offensa, facta à subdito tuo confessione, potest illum absoluerè à culpa, & obligare ad satisfactionem, non tamen inuitum; quia nemo, nisi volens, suscipit penitentiae sacramentum, ad quod eiusmodi prolatio sententiae pertinet: ideoque voluntaria esse debet, non modo ex parte proferentis, sed etiam ex parte eius, in quem proferatur. De hac etiam diuisione pluribus à Turrecr. in cit. c. 96. & sequentibus.

Discrimina inter iurisdictionem in foro interno, & iurisdictionem spiritualem in foro externo.

SECTIO POSTERIOR.

Potes tas prior illa, siue potestate ordinis in præcedenti cap. descripta, & esse, & exerceri, prout patet ex Archidiaconis, & alijs, qui in Praelatos instituantur, antequam facti sint Sacerdotes; posterior vero hec non potest. Immo et si

alij alia dicant, de quo legendus est Suarez in D. Thomam romo 4. disput. 16. sect. 3.) videtur habitualiter seu aputudinaliter eadem esse cum potestate ipsa ordinis; cui tamen actualiter superaddat applicationem maturæ circa quam exerceatur siue (quod idem est) illa prædico, datos esse subditos in foro conscientiae absoluedos & ligandos. Hocque significat Sotus in 4. distinct. 20. quest. 1. art. 1. col. penult. cum sic inquit Potestas clauium non dicit nisi meram potentiam; iurisdictionis autem non est proprie potentia, sed applicatio materiz ad agens, vt sequatur actio; ne mpe applicatio subditorum ad sacerdotem, vt sequatur absolutio, que scilicet alioquin non sequeretur: sicut nec fieret consecratio corporis Christi siue pane; nec in vacuo fieret calefactio, quia nuius ignis in eo existens vim haberet calefaciendi, quia materia non esset ei admota. Vnde, vt idem auctor addit, dum Sacerdoti conferretur beneficium curatum, non datur ei potestas clauium, quam per Characterem Sacerdotalem iam habebat; sed applicatur ei populus, in quem illam exerceat, eaque applicatione facta ipse est proprie iudex. Quæ est etiam Nauarri doctrina ad cap. Placuit de penitentia dist. 6. num. 46. vbi eam illustrat exemplo Penitentiae Principis, quam medico dat vtendi sua arte; superaddit enim eidem ard, non quidem vim aliquam operandi; sed tantum applicationem materiz circa quam operetur, hoc est, populum, cuius curationi incumbat.

Ex qua doctrina intelligitur duplex adhuc esse inter easdè spirituales iurisdictiones discrimen. Vnam est, quod per posterioris collationem, duntaxat sub iocatur materia, in quam exerceatur clauium potestas adepta in susceptione ordinis sacerdotalis: per collationem vero prioris, obtineatur prælatio, qua quis in eos quibus prædicatur possit in externo, publicoque foro, de ijs, quæ ad spirituale regimen ipsorum pertinent, sententiam proferre etiam in inuitos: quod quidem additur, quia ad talis sententiae validitatem non requiritur voluntas ei submittendi, sicut ad validitatem sententiae, quæ in interno foro proferitur, prout iam num. 12. attingimus. Alterum discrimen est illud, cuius meminit Gabriel in 4. distinct. 18. questio. 2. artic. 2. conclusio 3. quod prior potestas sit arbitranda inter hominem & hominem; dicaturque gladius, quia subditos pœnis coercet; posterior vero sit arbitranda inter Deum & hominem; & dicatur clavis, eo quod aditum aperiat ad caelum, quæ sola quidem ad vsum Sacramenti penitentiae necessaria est; quia tamen in eodem vfu pœdet ex priore, per quam dari, limitari, tolli, aut suspendi potest; non erit abs re incidenter de eadem pauca dicere.

CAPVT TERTIVM.

De spirituali iurisdictione in foro externo.

SVMMARIVM.

15 Actus varij, ad quos istiusmodi iurisdictionis extenditur.

16 Totalis plenitudo illius est in Papa.

17 In Praelatis alijs est limitata.

18 A Christo transfusa est in D. Petrum, & ipsius successores.

Sufficere potest ad nostrum institutum tria de hac annotatione in præsentiarum.

Primum est, quod ea se extendat ad actus varios, qui sunt visitare subditos, inquirere in illorum mores, & punire, legatos mittere, contumaces rebellesque accersere, & illorum compescere audaciam, ad concilium vocare eos, quorum interest adesse, determinata in Concilio confirmare, pena Ecclesiastica coercere delinquentes, vt excommunicare; & à talibus pœnis, vt ab excommunicatione absoluerè: casus referuare, & referuatos relaxare, dare indulgentias, dispensare in voto & in iuramento; hæreticos & scripta ipsorum condemnare, scripta antequam in lucem edantur examinare & iudicare num sanam, an pestiferam doctrinam contineant, qui vere sint articuli fidei exponere, quæ sint canonicæ scripturæ testari, dubia circa fidem & circa religionem orientia soluere, ritus & caeremonias ordinare, constituere Episcopos & alios Ecclesie ministros, beneficia Ecclesiastica distribuere, & de bonis temporalibus ad ecclesiam pertinentibus disponere, aliquem vita fundum in Catalogo Sanctorum cum Christo regnantium scribere, ordinare